

RAPORT VJETOR

2022

DHJETOR 2023

IEKA

Veprimtaria e Këshillit Drejtues

Instituti i Ekspertëve Kontabël të Autorizuar (IEKA) u krijua më datën 24 Nëntor 1997, me statusin e një organizate profesionale jo fitimprurëse, që grupon profesionistët kontabël të pajisur me titullin "Auditues Ligjor" (titull i ndryshuar në vitin 2016), të cilët e ushtrojnë profesionin e tyre në praktikë:

- Në mënyrë individuale, si person fizik
- Si një ortak/aksionar pjesëmarrës në kapitalin e një shoqërie audituese
- Si i punësuar tek një tjetër auditues ligjor i regjistruar

Instituti i Ekspertëve Kontabël të Autorizuar kapër objekt të veprimtarisë së tij të sigurojë ushtrimin e profesionit të audituesve ligjorë në përputhje të plotë me interesat e publikut, mbrojtjen e pavarësisë dhe të nderit të anëtarëve të tij.

Misioni i Institutit të Ekspertëve Kontabël të Autorizuar (IEKA) është të rregullojë organizimin e profesionit të Audituesit Ligjor dhe auditimin ligjor të pasqyrave financiare vjetore individuale dhe të konsoliduara të shoqërive tregtare në zbatim të ligjit Nr. 10 091, datë 05.03.2009 "Për auditimin ligjor, organizimin e profesionit të Audituesit Ligjor dhe të Kontabilistit të Miratuar" të ndryshuar me ligjin 47/2016.

Për të siguruar një vazhdimësi të profesionit të Audituesit Ligjor, Instituti synon të mbështetet në modele dhe eksperiencë të përparura duke kombinuar përmirësimin e legjislacionit me edukimin e anëtarëve nëpërmjet zhvillimit të trajnimeve profesionale cilësore nga trajnerë me përvojën më të mirë vendase dhe të huaj.

Sipas Ligjit të Auditimit, **Këshilli Drejtues i IEKAs** kryen drejtimin e veprimtarisë së Institutit në përputhje me aktet ligjore e nënligjore në fuqi, me statutin, si dhe me vendimet e Asamblesë së Përgjithshme të Anëtarëve.

Këshilli Drejtues, ka përbërjen e mëposhtme:

1. Berti PASHKO	Kryetar
2. Shpresa BREÇANI	Zv/Kryetar
3. Desara LIKO	Anëtar
4. Edrian MESLANI	Anëtar
5. Esmeralda BALLUKU	Anëtar
6. Ilda DUHANXHIU	Anëtar
7. Kamela HASKO	Anëtar

Këshilli Drejtues i IEKAs përbëhet nga 7 anëtarë. Katër anëtarë janë zgjedhur nga Asambleja e Përgjithshme date 15 tetor 2021 me mandat nga 15 tetor 2021 – 15 tetor 2025 (Berti Pashko, Shpresa Breçani, Edrian Meslani, Esmeralda Balluku) dhe tre anëtarët e tjerë janë zgjedhur nga Asambleja e Përgjithshme date 14.06.2022 (Desara Liko, Ilda Duhaxhiu, Kamela Hasko).

Këshilli Drejtues në mbledhjen e datës 1 Nentor 2021 ka zgjedhur Kryetar z. Berti Pashko dhe zv/Kryetar znj. Shpresa Breçani.

Gjatë vitit 2022 Këshilli Drejtues ka realizuar 12 mbledhje dhe ka marrë gjithsej 65 vendime.

Këshilli Drejtues ka kompetencë miratimin e vendimeve, hartimin e akteve nënligjore, të cilat i dërgohen për miratim Asamblesë së Përgjithshme ose sipas rastit edhe Bordit të Mbikëqyrjes Publike, hartimin e kurrikulave të përgatitjes dhe trajnimeve profesionale për kandidatët, organizimin e kontrollit të cilësisë, etj. Në muajin janar 2022 Këshilli Drejtues ka miratuar Programin e Punës për vitin 2022.

Këshilli Drejtues harton buxhetin e organizatës profesionale IEKA, vendos për politikat e administrimit dhe për procedurat e përdorimit të mjeteve financiare dhe realizimin e veprimtarisë së tij. Në nëntor 2022, Këshilli Drejtues miratoi buxhetin vjetor 2021, i cili u miratua në Asamblenë e Përgjithshme të Anëtarëve në muajin dhjetor të 2022. Buxheti vjetor u hartua në përputhje me parashikimet e zhvillimeve të ardhshme sipas sektorëve për vitin 2021 dhe mbështetur në të ardhurat dhe shpenzimet e realizuara në vitin 2019.

Objektivat kryesore që udhëhoqën hartimin e buxhetit vjetor 2021, synuan funksionimin normal të veprimtarisë së IEKAs, ruajtjen e kapaciteteve të burimeve njerëzore, përmirësimin e shërbimeve të detyrueshme për anëtarët/kandidatët, etj.

Këshilli Drejtues është informuar nga kontrolli i brendshëm dhe i jashtëm për sigurimin ertespektimit të ligjit dhe të akteve të tjera që rregullojnë veprimtarinë e përditshme të institucionit.

Komiteti i Kontrollit të Brendshëm është përgjegjës për kontrollin e procesit të raportimit financiar, auditimin e Pasqyrave Financiare vjetore, si edhe përputhshmërinë e veprimtarisë së IEKAs me aktet ligjore dhe nënligjore në fuqi. Komiteti i Kontrollit të Brendshëm përbëhet nga tre anëtarë të miratuar nga Asambleja e Përgjithshme e Anëtarëve më datë 30 shtator 2019:

1. Altin Sulejmani (Kryetar)
2. Fatmira Kastrati Sykja (Anëtar)
3. Eljona Hoxha (Anëtar)

Komiteti i Kontrollit të Brendshëm kontrollon veprimtarinë financiare të Institutit, mbikëqyr zbatimin e procedurave kontabël, pajtueshmërinë e veprimeve të regjistruara në llogari me buxhetin, si dhe rregullsinë dhe korrektësinë e llogarive vjetore të aprovuara nga Këshilli Drejtues.

Në statut është parashikuar që pasqyrat financiare të Institutit do të auditohen nga një auditues ligjor, i cili propozohet nga Komiteti i Kontrollit të Brendshëm. Kjo nuk është bërë për arsye objektive.

Këshilli Drejtues është informuar nga Drejtori Ekzekutiv për realizimin e veprimtarive dhe realizimin e buxhetit në afatet kohore të parashikuara në statut.

Këshilli ka përmbushur rregullisht detyrimet e llogaridhënies ndaj anëtarësisë duke hartuar këtë raport vjetor, pjesë përbërëse të të cilit janë edhe pasqyrat financiare 2022.

Stafi Ekzekutiv i IEKAs funksionon në bazë të strukturës së miratuar nga Këshilli Drejtues dhe të Rregullores për organizimin dhe funksionimin e Administratës Ekzekutive të IEKAs, të miratuar me vendimin nr. 33 datë 05.11.2014 të KD dhe të rishikuar me vendimin nr. 49 datë 04.12.2019 të KD. Në këtë rregullore është përcaktuar struktura organizative dhe përshkrimet e punës të stafit ekzekutiv. Modeli i strukturës së re është mbështetur në strukturën ekzistuese, por u ri-formatua për të mundësuar mbulimin më të mirë të funksioneve të IEKAs.

Struktura e personelit ekzekutiv e cila përbëhet nga:

Punonjësit me kohë të plotë:

1. Doranin Agalliu - Drejtor Ekzekutiv i Komanduar;
2. Silvi Buzi - Specialist për Burimet Njerëzore dhe sekretari që kryen detyrën e sekretarisë së IEKAs, të Kryetarit dhe të Drejtorit Ekzekutiv;
3. Silda Metani - Sektori i financës e kontabilitetit;
4. Antonela Mersini - Sektori i edukimit profesional të kandidatëve dhe kualifikimit të vijueshëm të anëtarëve;
5. Edes Dhales - Sektori i standardeve dhe i publikimeve profesionale;
6. Albana Pllaha - Specialist i logjistikës dhe shërbimeve të tjera mbështetëse.

Në zbatim të Ligjit nr. 10091 datë 05.03.2009 “Për auditimin ligjor, organizimin e profesionit të audituesit ligjor dhe të kontabilistit të miratuar“, të ndryshuar, si dhe Statutit të Organizatës Profesionale të Audituesve Ligjorë, neni 26. 1, Veprimtaritë administrative të Institutit udhëhiqen nga Drejtori Ekzekutiv i cili organizon punën për kryerjen e veprimtarive profesionale të Institutit të cilat janë në përputhje me Ligjin apo me vendimet e Këshillit Drejtues. Këtu përfshihen ndjekja dhe organizimi i punës për përditësimin dhe plotësimin e standardeve profesionale, ndihma që i jepet autoriteteve,

komiteteve e komisioneve të ngritura në përputhje me Ligjin, me vendimet të Bordit të Mbikëqyrjes Publike, Asamblesë së Përgjithëshme të Anëtarëve apo Këshillit Drejtues, për kryerjen e veprimtarisë së tyre.

Gjatë vitin 2022 u zhvillua veprimtaria teknike e profesionale, në zbatim të vendimeve të Këshillit Drejtues si më poshtë vijon:

1. U liruan nga detyra anëtarët pjesë përbërëse të komiteteve të ngritur pranë IEKAs
2. U ristrukturuan komitetet e ngritur pranë IEKAs;
3. U shpallën vëndet vakante për aplkim në Komitetet e ngritur pranë IEKAs
4. U dërguan për miratim draft-rregulloret e Komiteteve;
5. U organizua mbledhja jashtë rradhe e Asamblesë së Përgjithshme të Anëtarëve për votimin e draft-rregulloreve të Komitetit të Standardeve Profesionale dhe etikës Profesionale, Komitetit të Edukimit dhe Praktikës Profesionale të kandidatëve për Auditues Ligjor dhe Komitetit të Kualifikimit të Vijueshëm;
6. Organizimin e procedurës për ngritjen e Grupit të Punës për fillimin e procedurës për realizimin e ndryshimeve të ligjit 10091/2009;
7. U organizua testimi për njohjen e orëve me kërkesë të kandidatëve që nuk kanë përmbushur detyrimin e Ndjekjes së Kualifikimit të Vijueshëm;
8. U organizua provimi hyrës për kandidatët për Auditues Ligjor për vitin 2022;
9. U ndryshua tarifa e vërtetimeve të lëshuara për palët e treta si dhe vërtetimet ë gjuhën angleze;
10. U organizua mbledhja e Asamblesë së Përgjithshme të Anëtarëve me datë 14 Qershor 2022 për zgjedhjen e tre anëtarëve të dorëhequr të këshillit Drejtues;
11. U organizua trajnimi i Anëtarëve Aktiv dhe Pasiv të Institutit të Ekspertëve Kontabël të Autorizuar;
12. U miratuan Pasqyrat Financiare për vitin 2021;
13. U përmbyll procesi i krijimit të Komiteteve të Institutit të Ekspertëve Kontabël të Autorizuar;
14. U komunikua me anëtarësinë mbi përcaktimin e kalendarit të sesionit të dytë 2022 për Kualifikimin e Vijueshëm Profesional të cilët përcollën sugjerimet e tyre sipas nevojave përkatëse;
15. U zhvilluan modulet e stazhierëve të vitit të parë, vitit të dytë dhe vitit të tretë sipas kalendarit të miratuar;
16. U miratua tarifa e rishikimit/ri korrigjimit të testimit për kandidatët e Praktikës Profesionale;
17. U finalizua përmbushja me sukses e detyrimit të kryerjes së Praktikës Profesionale për kandidatët e vitit të tretë 2021.

Të tjera çështje:

1. Janë përmbushur kërkesat e vazhdueshme të Audituesve Ligjorë si dhe kandidatëve për Auditues Ligjor drejtuar Institutit në përputhje me dispozitat ligjore dhe rregullatorë në fuqi;
2. Janë analizuar Deklarimet e Misioneve të Auditimit dhe Pasqyrat Financiare për vitin 2021 të depozituara nga Audituesit Ligjor Aktiv;
3. Ndjekja e proceseve gjyqësore;
4. U mundësua përmbledhja e standardeve të përkthyer nga Instituti i Ekspertëve Kontabël të Autorizuar dhe Shoqata e Kontabilistëve të Certifikuar dhe Auditorëve të Kosovës (SCAAK) si dhe publikimi i tyre për anëtarësinë.

Gjatë vitit 2020 IEKA ka patur në fokus vazhdimin e përpjekjeve për marrjen e delegimit nga BMP të kontrollit të cilësisë për auditimet e njësive ekonomike, të cilat nuk janë me interes publik në përputhje me nenin 39 të ligjit të auditimit, duke argumentuar se IEKA ka patur dhe vijon të ketë në funksionim një sistem efikas të kontrollit të cilësisë dhe do të angazhojë individë që përmbushin kriteret ligjore të kërkuara, për të garantuar realizimin me sukses të tij. Këto përpjekje u formalizuan në shkurt 2021 me nënshkrimin e një Marrëveshje Bashkëpunimi mes IEKAs dhe BMP dhe mbetemi në pritje të plotësimit të pikave të marrëveshjes.

- Një ndër çështjet më të rëndësishme që ju kushtua prioritet gjatë vitit 2022 ishte komunikimi i informacioneve për anëtarët duke i pajisur ata me shumë udhëzime, guida dhe materiale të vlefshme për auditim. Në zhvillimin profesional të vijueshëm, vëmendja ju kushtua nevojave të anëtarëve në lidhje me zbatimin e standardeve teknike të fushës kontabël dhe të auditimit, të etikës profesionale, etj. Standardet ndërkombëtare të auditimit, të kontabilitetit e raportimit financiar përfshirë përmirësimet në kodin e etikës, praktika auditimi, raste të gjetjeve të kontrollit të cilësisë që nga pranimi i angazhimit /vazhdimi /raportimi, çështjet e aktualizimit të njohurive në fushën e tatimeve dhe taksave, legjislacioni për parandalimin e pastrimit të parave, Manuali i Doganës me raste praktike etj. u trajtuan gjerësisht gjatë dy sesioneve të kualifikimit të vijueshëm në muajin tetor dhe nëntor 2022.
- Për disa nga modulet profesionale sipas Kurrikulës së miratuar të Profesionit të Audituesve Ligjorë u bënë përmirësime bazuar në një analizë të detajuar të metodës së integruar të edukimit. Është përkthyer teksti KAPLAN i ACCA për Modulin e Raportimit Financiar të Avancuar (pjesa II) i cili është zhvilluar me kandidatët e vitit të parë. (më parë kanë qenë përkthyer tekstet respektive të auditimit e dhënies së sigurisë në nivel të avancuar dhe menaxhimit të performancës në nivel të avancuar).

Veprimtaritë trajnuese të anëtarëve u plotësuan me botime të reja profesionale të IFAC-ut për të mbuluar zhvillimet e reja, përmirësimet në standardet e auditimit, standardet për shërbimet e rishikimit, të sigurive të tjera, të kontrollit të cilësisë, shërbimet e lidhura, etj.

Një vëmendje e veçantë, ndër të tjera i është kushtuar Standardit Ndërkombëtar të Auditimit

- SNA 540 (i rishikuar) “Auditimi i Çmuarjeve Kontabël dhe Informacionet Përkatëse Shpjeguese”, i cili hyn në fuqi për auditimet e pasqyrave financiare për periudhat që fillojnë më datë 15 Dhjetor 2019 dhe pas kësaj date. Në mbështetje të anëtarëve për t’i ndihmuar në përdorimin dhe zbatimin e këtij standardi, IEKA ka publikuar në faqen e ëeb materiale të ndryshme udhëzuese dhe informuese të marra nga IFAC. SNA 540 (i rishikuar) ka në objektivin e vetë përgjegjësitë e audituesit në lidhje me çmuarjet kontabël dhe informacionet përkatëse shpjeguese në auditimin e pasqyrave financiare.

Një nga objektivat kryesore të punës së IEKAs mbetet kontrolli i zbatimit të kërkesave të SNA- ve. Për këtë qëllim duhet të përdoren më mirë se deri më sot, instrumentet e kontrollit të cilësisë, pasi ato të na autorizohen nga Bordi i Mbikëqyrjes Publike dhe të hartohen e zbatohen rregulla të veçanta për kontrollin e zbatimit të parimeve etike e kërkesat e pavarësisë, duke i lidhur papajtueshmëritë kur ato janë të rëndësishme edhe me procedurat e investigimit dhe të disiplinës së brendshme të IEKAs.

Duke qenë se në vitin 2022, angazhimet e tjera zënë rreth 46.7% të totalit të angazhimeve të kryera nga audituesit ligjorë, kontrolli i cilësisë së punës së shërbimeve të tjera mbetet një nga objektivat që IEKA duhet të arrijë në periudhën në vijim.

IEKA do të vijojë të bëjë përpjekje që roli i saj të mbetet ai i njërit prej autoriteteve rregullatore kompetente të profesionit, me qëllim që të ketë rol e përgjegjësi në çështje të tilla si kontrolli i cilësisë, investigimi, edukimi i kandidatëve dhe anëtarëve, përgatitja e udhëzuesve dhe procedurave të punës profesionale, etj. Raportet midis IEKAs dhe BMP janë e do të jenë në evoluim të vazhdueshëm dhe do të kushtëzohen gjithmonë me zhvillimet që mund të ndodhin në mjedisin Europian dhe me hapat integruese që do të bëjë vendi ynë në vitet e ardhshme.

Nisur nga praktikat e shumë vendeve të BE-së dhe atyre aspirante, roli i Bordit të Mbikëqyrjes Publike në një të ardhme të afërt duhet fokusohet direkt dhe vetëm në kontrollin e cilësisë, të audituesve dhe auditimeve të entiteteve me interes publik, siç janë Bankat e nivelit të dytë, shoqëritë e sigurimit dhe të ri- sigurimit, si dhe një numër ndërmarrjesh të mëdha, me pronësi shtetërore dhe/ose private, që janë përcaktuar nga qeveria si entitete me interes publik.

Në vitin 2022 IEKA ka përmirësuar procesin e edukimit dhe përkthimin e teksteve të ACCA(Kaplan Publishing) që janë përdorur si module të përgatitjes së profesionistëve në vendin tonë. Instituti filloi procesin e edukimit profesional të kandidatëve sipas kurrikulës së re të miratuar për profesionin e audituesit ligjor. Për herë të parë nisi në vitin 2019 trajnimi i kandidatëve të vitit të parë me modulin profesional (niveli i avancuar) në lëndën **“Raportimi Financiar i Avancuar”**. Vazhdimi i trajnimit me

këtë modul u realizua në vitin 2022. Gjatë 3 viteve të praktikës profesionale, kandidatët për auditues ligjorë do të trajnohen me modulet si vijon:

- Raportimi Financiar i Avancuar
- Tatime dhe taksa – Nivel i Avancuar
- Legjislacioni i Biznesit – Nivel i Avancuar
- Drejtimi i Performancës – Nivel i Avancuar
- Auditim & Dhënie Sigurie – Nivel i Avancuar
- Etika Profesionale

Ndryshimet që kanë pasuar miratimin e kurrikulës së plotë të audituesit ligjor dhe veçanërisht iniciimi i shkollës postmaster të IEKAs, tregon se ky proces është në rrugën e njëpërmirësimi të vazhdueshëm.

Versionet më të fundit të materialeve të ACCA- së u janë vënë në dispozicion kandidatëve për Auditues Ligjor që ndjekin praktikën profesionale. Aktualisht është përkthyer nga libri i ACCA “Raportimi financiar” (niveli i avancuar), moduli i parë dhe i dytë për trajnimet e kandidatëve për Auditues Ligjor, që përfshin tema të tilla si: aktivet, kurset e këmbimit, qiraja financiare, ngjarjet pas datës së bilancit, instrumentat financiare, kontabiliteti i grupit etj. Në këtë mënyrë bëhet e mundur që kandidatët për Auditues Ligjor në Shqipëri të përgatiten në të njëjtën mënyrë si të gjithë kandidatët e tjerë në të gjithë botën. Megjithatë mbetet ende shumë për të bërë në drejtim të monitorimit të praktikës profesionale dhe garantimit të një udhëheqje profesionale dhe cilësore.

Lidhur me kualifikimin e vijueshëm të anëtarëve, Instituti ka treguar shumë kujdes në përzgjedhjen e temave të duhura dhe angazhimin e lektorëve të kualifikuar. Në kushtet e zbatimit të masave të rekomanduara nga Qeveria Shqiptare për ruajtjen e distancimit social, si dhe duke respektuar masat e sigurisë për kufizimin e transmetimit të COVID-19, mori një rëndësi të veçantë organizimi i trajnimeve online. Kjo formë trajnimi është e rekomanduar edhe nga IFAC dhe organizatat e tjera ndërkombëtare, në të cilat IEKA është e anëtare me të drejta të plota.

Megjithë rolin e rëndësishëm të IEKAs dhe të anëtarëve të saj për përmirësimin e raportimit financiar në vendin tonë, ka nevojë për përmirësim në drejtim të cilësisë së shërbimeve profesionale, të respektimit të procedurave të parashikuara në standardet e auditimit, të raporteve të auditimit dhe të sigurive të tjera, respektimit të Kodit të Etikës, të rotacionit të audituesve pas përfundimit të periudhës kufi të përcaktuar nga ligji i auditimit, të vlerësimit të konflikteve të interesit nga dhënia e shërbimeve të tjera si kontabilitet, këshillime fiskale për të njëjtin klient auditimi, përdorimi i tarifave të ulëta në auditim, mosdeklarimi i misioneve dhe moslikuidimi në kohë i kuotave profesionale, etj.

Faqja e internetit të IEKAs vazhdon të pasurohet në mënyrë aktive me materiale të dobishme për audituesit ligjorë. Gjatë këtij viti është publikuar edhe Kodi i ri i Etikës dhe tools-ete Code, të cilat do

t'ju vijjnë në ndihmë anëtarëve të IEKAs gjatë përdorimit të Kodit të Etikës. Një faqe e re ëeb-i, e cila do të jetë më interaktive dhe profesionale, është përgatitur dhe do të lancohet së shpejti. Regjistri Publik i Audituesve Ligjor, aktualisht është lehtësisht i aksesueshëm për përdoruesit aktualë dhe potencial dhe është i publikuar në faqet e institucioneve të rëndësishme kombëtare si: QKB, Gjykatat, etj.

Gjatë vitit 2022, vazhduan marrëdhëniet institucionale të IEKAs me Ministrinë e Financave dhe Ekonomisë, Ministrinë e Zhvillimit Ekonomik e të Sipërmarrjes, Qendrën Kombëtare të Biznesit, Drejtorinë e Përgjithshme të Tatimeve, Këshillin Kombëtar të Kontabilitetit, Institutin e Kontabilistëve të Miratuar, Shoqatën e Kontabilistëve dhe Financierëve të Shqipërisë, Drejtorinë e Përgjithshme të Parandalimit të Pastrimit të Parave, etj.

Zhvillime të reja dhe konsolidim njohën edhe marrëdhëniet e IEKAs në sferën ndërkombëtare, me organizata të tilla si IFAC, FCM, FIDEF, EFAA, Banka Botërore, CFREP Reparis - Vienë, ACCA, FEE, etj.

Rritja e rolit dhe përmirësimi i reputacionit të Audituesit Ligjor dhe të organizatës sonë profesionale mund të bëhet realitet vetëm nëse ne do të kombinojmë më mirë se deri më sot rolin e organeve të zgjedhura me ato ekzekutive, nëse mendojmë seriozisht për investime afatgjata në burimet njerëzore, me synim fuqizimin administratës ekzekutive, në funksion të përmirësimit të qeverisjes së Institutit dhe rritjes së transparencës dhe përgjegjshmërisë. Vetëm në këtë mënyrë nga njëra anë interesi publik trajtohet me prioritet dhe nga ana tjetër mbrohet nderi dhe reputacioni i individit.

Për vitin 2022, përbërja e anëtarëve të organizatës profesionale vijon të jetë si më poshtë:

- 240 Auditues Ligjor të cilët ushtrojnë profesionin, nga të cilët 129 femra dhe 111 meshkuj;

Sipas nenit 32, pika 2 e Ligjit Nr. 10 091, datë 05.03.2009 “Për auditimin ligjor, organizimin e profesionit të Audituesit Ligjor dhe të Kontabilistit të Miratuar”, i ndryshuar, Audituesi Ligjor mund ta ushtrojë profesionin:

1. në mënyrë individuale;
2. si një ortak/aksionar pjesëmarrës në kapitalin e një shoqërie audituese;
3. i punësuar te një tjetër auditues ligjor i regjistruar.

Në objektin e veprimtarisë së këtyre shoqërive përfshihet auditimi ligjor i pasqyrave financiare të njësive ekonomike, institucioneve financiare bankare dhe jo bankare, sipas kërkesave të ligjit 10091 datë 05.03.2009 “Për auditimin ligjor, organizimin e profesionit të Audituesit Ligjor dhe të Kontabilistit të Miratuar” (i ndryshuar). Kryesisht në secilën nga këto shoqëri ushtrojnë profesionin 2 deri në 3 Auditues Ligjorë, të regjistruar në Regjistrin Publik të IEKAs.

Audituesit Ligjorë (AL) janë të përqëndruar kryesisht në Tiranë, por duhet theksuar se në Regjistrin Publik të IEKAs janë të regjistruar profesionistë nga të gjitha trevat e Shqipërisë. Shpërndarja gjeografike e audituesve ligjorë, ilustruhet në tablën dhe grafikun në vijim

Numri i kandidatëve në praktikën profesionale për vitet 2016-2022 është si më poshtë:

- në vitin 2016 morën pjesë 53 kandidatë, nga të cilët 38 femra dhe 15 meshkuj;
- në vitin 2017 morën pjesë 21 kandidatë, nga të cilët 13 femra dhe 8 meshkuj;
- në vitin 2018 morën pjesë 19 kandidatë, nga të cilët 18 femra dhe 1 meshkuj;
- në vitin 2019 morën pjesë 43 kandidatë, nga të cilët 28 femra dhe 15 meshkuj;
- në vitin 2022 morën pjesë 35 kandidatë, nga të cilët 22 femra dhe 13 meshkuj;

Regjistrimi i kandidatëve për hyrjen në praktikën profesionale u krye në periudhën nga data 1 deri 15 Nëntor 2022 në zbatim të Rregullores së Edukimit. Duke filluar nga viti 2017 kandidatët zhvillojnë praktikën profesionale nën udhëheqjen e Audituesit Ligjor **vetëm me marrëveshje dhe kontratë pune me kohë të plotë 3 vjeçare**. Me ndryshimet ligjore që hynë në fuqi në vitin 2016, kandidatët për auditues ligjorë kryejnë praktikën profesionale me kontratë pune me kohë të plotë. Kandidatët që kryejnë praktikën profesionale me marrëveshje/kontratë pune 5 vjeçare janë ata të regjistruar përpara ndryshimeve të ligjit. Pranimet në praktikën profesionale gjatë vitit 2022 krahasuar me vitin 2019 kanë patur tendencë në ulje.

Në zbatim të programit të punës për vitin 2022, i cili është miratuar nga Këshilli Drejtues i IEKAs, si edukimi i kandidatëve edhe kualifikimi i vijueshëm është kryer nga lektorë profesionistë me eksperiencë, duke synuar rritjen e cilësisë së kualifikimit të anëtarëve dhe kandidatëve tanë. Programi i kualifikimit të vijueshëm të anëtarëve është hartuar duke marrë në konsideratë edhe propozimet e ndryshme nga anëtarët e IEKAs. Këshilli Drejtues në bashkëpunim me Stafin Ekzekutiv kanë organizuar gjatë vitit 2022, dy sesione të kualifikimit të vijueshëm të anëtarëve të IEKAs.

Gjatë vitit 2022 Komiteti i Edukimit dhe Zhvillimit të Vijueshëm Profesional ka kryer funksionin e tij me përbërjen më poshtë:

1. Edrian Meslani	Kryetar
2. Armand Hasko	Anëtar
3. Eglina Pjeternikaj	Anëtar
4. Ingegerta Bebi	Anëtar
5. Jonid Lamllari	Anëtar

Kualifikimi i Vijueshëm i Anëtarëve të IEKA-s

Referuar Ligjit 10091 datë 05.03.2009 “Për auditimin ligjor, organizimin e profesionit të Audituesit Ligjor dhe të Kontabilistit të Miratuar” (të ndryshuar), *Audituesit ligjorë i nënshtrohen kualifikimit të vijueshëm profesional, i cili është i detyrueshëm dhe zgjat, të paktën, 40 orë.*

Këshilli Drejtues ka vendosur që trajnimet e anëtarëve të bëhen online nëpërmjet aplikacionit ZOOM Webinar. Në zbatim të vendimit të Këshillit Drejtues, stafi ekzekutiv ka testuar përdorimin e platformës së komunikimit online të aplikacionit “ZOOM Webinar” duke bërë të mundur zhvillimin me sukses të kualifikimit të vijueshëm të anëtarëve në dy sesione. Ky aplikacion ka qenë lehtësisht i përdorshëm dhe i aksesueshëm për anëtarët dhe ka mundur një kapacitet më të madh të pjesëmarrësve.

Sipas Programit të Kualifikimit të Vijueshëm – Viti 2022 miratuar me Vendim të KDs së IEKAs sipas seksioneve janë kryer këto tema:

- Sesioni i parë 11 janar 2022 (2 orë)
 - Planifikimi i Auditimit të SME;
- Sesioni i dytë 13, 14, 15 qershor 2022 (18 orë)
 - Programi EP Auditing (Shembulli i një dosje auditimi të plotë);
 - Standardet Ndërkombëtare të Auditimit 315;
 - Standardet Ndërkombëtare të Auditimit 220;
 - Standardet Ndërkombëtare të Kontrollit të Cilësisë 1;
 - Standardet Ndërkombëtare të Auditimit 500 Evidenca e Auditimit;
- Sesioni i tretë 19, 20, 21 dhe 22 dhjetor 2022 (20 orë)
- Tatimi mbi të ardhurat | Tatimi mbi fitimin | Diskutime mbi projektligjin “Për tatimin mbi të Ardhurat”
- ISA 220 (Revised) Quality management for an audit of financial statements; ISQM 1 Quality management for firms that perform audits or reviews of financial statements, or other assurance related services engagements; ISQM 2 Engagement quality reviews;
- Ndryshimet Ligjore të Ligjit nr. 9917, datë 19.05.2008 “Për parandalimin e pastrimit të parave dhe financimit të Terrorizmit” i ndryshuar | Vlerësimi i Riskut | Tipologji, etj.
- Sesioni ekstra online ZOOM miratuar me vendim të Këshillit Drejtues nr. , datë 2023 (16 orë, shtesë për vitin 2022)

Trajnimi i Kandidatëve të IEKAs

Gjatë kryerjes së praktikës profesionale kandidatët ndjekin edukimin profesional të avancuar që realizohet me pjesëmarrjen në trajnime, leksione, seminare dhe testimet përkatëse për njohuritë e aftësitë profesionale, sipas moduleve që përmban programi.

Programi i studimeve post master për marrjen e titullit “Auditues Ligjor” realizohet nga dhe pranë Institutit të Ekspertëve Kontabël të Autorizuar (IEKA) me kohëzgjatje normale jo më pak se 3 vite kalendarike.

Disiplinat dhe veprimtaritë e tjera formuese, që zhvillohen në këtë program studimi gjatë 3 viteve të praktikës profesionale, përfshijnë modulet profesionale të një niveli të avancuar, si më poshtë:

1. Moduli Raportimi Financiar i Avancuar;
2. Moduli Taksimi i Avancuar;
3. Moduli Legjislacioni i Biznesit i Avancuar;
4. Moduli Auditim dhe Dhënie Sigurie i Avancuar
5. Moduli Drejtimi i Performancës i Avancuar
6. Moduli Etika Profesionale

Në zbatim të vendimit të Këshillit Drejtues të IEKAs Nr 37 datë 20.09.2017 për miratimin e Kurikulës së Profesionit të Audituesit Ligjor me konsulencën e projektit të BB, në muajin Korrik 2019 nisi për herë të parë kualifikimi i 43 kandidatëve të vitit të parë 2019 me modulet profesionale sipas Kurrikulës së Profesionit të AL (Niveli Profesional i avancuar), të cilat kryhen vetëm nga organizata profesionale e Audituesve Ligjorë.

Trajnimet janë kryer online nëpërmjet aplikacionit ZOOM Webinar. Përpara zhvillimit të trajnimit, lektorët dhe kandidatët kanë marrë instruksionet e nevojshme nga sektori i edukimit.

Sipas kalendarit të miratuar nga Këshilli Drejtues, për kandidatët e **vitet të parë** u realizua trajnimi sipas Moduleve më poshtë:

1. "Standardet Kombëtare të Kontabilitetit" e realizuar me date 04 - 08 Korrik 2022 në platformen e ZOOM; "Raportimi Financiar Pjesa e I", e realizuar me date 07 - 14 Shtator 2022 në platformen e ZOOM; "Raportimi Financiar i Avancuar, pjesa e II", e realizuar me date 15 - 24 Shtator 2022, në platformen e ZOOM.
2. "Taksimi i Avancuar", e realizuar me date 26 Shtator - 12 Tetor 2022, në platformen e ZOOM.

Sipas kalendarit të miratuar nga Këshilli Drejtues, për kandidatët e **vitit të dytë** u realizua trajnimi sipas Moduleve më poshtë:

1. "Taksim i Avancuar" (se bashku me vitin e I, pasi ne vitin 2021 nuk e kishin realizuar), e realizuar me date 26 Shtator - 12 Tetor 2022, ne platformen e ZOOM.
2. "Legjislacion Biznesi i Avancuar", e realizuar me date 13 - 31 Tetor 2022, fizikisht prane ambineteve te IEKAs.
3. "Drejtimit Performance te Avancuar", e realizuar me date 01 - 12 Nentor 2022, fizikisht prane ambienteve te IEKAs.

Sipas kalendarit të miratuar nga Këshilli Drejtues, për kandidatët e **vitit të tretë** u realizua trajnimi sipas Moduleve më poshtë:

1. "Drejtimit Performance te Avancuar", (se bashku me vitin e II-te, pasi ne vitin 2021 nuk e kishin realizuar), e realizuar me date 01 - 12 Nentor 2022, fizikisht prane ambienteve te IEKAs.
2. "Auditim dhe Dhenie Sigurie e Avancuar", e realizuar me date 17 Nentor - 02 Dhjetor 2022, fizikisht prane ambienteve te IEKAs.
3. "Etika Profesionale", e realizuar me date 12 - 22 Djeto 2022, fizikisht prane ambienteve te IEKAs.

Frekuentimi i leksioneve të moduleve profesionale është i detyrueshëm në masën 75%, ndërsa frekuentimi i seminareve është i detyrueshëm në masën 80%. Nga platforma janë gjeneruar raporte të ndryshme përfshirë dhe pjesëmarrjen në leksione dhe seminare.

Për sa i përket zhvillimit të trajnimit online me Zoom, lektorët dhe kandidatët kanë dhënë përgjithësisht feedback pozitiv. Lektorët e kanë zhvilluar trajnimin pothuajse si në kushte kualifikimi fizik, sigurisht duke i mbajtur të aktivizuar kandidatët me pyetje dhe përgjigje.

Megjithatë është konkluduar se zhvillimi i trajnimit me praninë fizike, ka efektivitet më të lartë në ndjekjen e trajnimit dhe përvetësimin e njohurive të marra.

Aplikacioni Google Classroom është përdorur me efektivitet për zhvillimin e seminarit. Në këtë aplikacion janë shkarkuar prezantimet e lektorëve, si dhe ushtrimet e kryera gjatë orëve të trajnimit.

Duhet të theksojmë se aplikacioni ZOOM i ka mbajtur të aktivizuar kandidatët për sa i përket zhvillimit të orëve të seminarit. Ushtrimet e zgjidhura nga kandidatët janë rishikuar nga Sektori i Edukimit, për të cilat kandidatët kanë marrë vlerësimin individual për zgjidhjen e ushtrimeve. Në përfundim të orëve të trajnimit, kandidatëve ju janë dërguar nëpërmjet këtij aplikacioni edhe ushtrime të tjera për të përvetësuar më mire njohuritë e marra gjatë leksionit, duke i lënë disa ditë kohë (2-3) për zgjidhjen e tyre.

Për trajnimet e modulit “Taksimi i Avancuar” dhe “Legjislacioni i Biznesit i Avancuar” është përdorur aplikacioni ZOOM Webinar. Me anë të kësaj platforme u arrit të sigurohej edhe komunikimi me lektorin përkatës, pasi kandidatët mund të bënin pyetje nëpërmjet opsionit Q&A ose mund të ngrinin dorën nëpërmjet opsionit “Raise Hand”.

Gjatë vitit 2022 KEKV ka shqyrtuar dhe miratuar vendime lidhur me kandidatët që kryejnë praktikën profesionale, të grupuara si më poshtë:

- Vlerësimi i aplikimeve të personave që kanë shprehur interes për t’u pranuar si kandidatë në praktikën profesionale dhe miratimi i marrëveshjeve të nënshkruara me Auditues Ligjorë.
- Shqyrtimi i kërkesave të ndryshme të kandidatëve si, ndërprerje të marrëveshjes së praktikës profesionale, kryerjen e orëve shtesë të praktikës profesionale, ndryshimin e drejtuesit të praktikës, etj.
- Vlerësimi i kryerjes nga kandidatët, të detyrimeve të parashikuara nga Ligji 10091 (i ndryshuar) dhe rregullorja e edukimit (trajnime, teste/riteste dhe mbrojtja e punimit profesional për kandidatë në vitin e fundit të praktikës profesionale 2022.
- Vlerësimi i aplikimeve për përjashtime nga praktika profesionale për individë me 15 vite eksperiencë në fushën e kontabilitetit, auditimit, financës dhe legjislacionit dhe për përjashtime nga dhënia e disa provimeve për audituesit e huaj si mbajtës të titullit ACCA.

Mbi “Relacionin për Vazhdimin e Moduleve Profesionale sipas Kurrikulës së profesionit të Audituesve Ligjorë” përgatitur nga Njësia e Edukimit, dhe propozimi për KD mbi disa ndryshime në programin e moduleve profesionale;

Për të realizuar procesin e kontrollit të cilësisë, vendimin nr. 49 datë 27.09.2022 Këshilli Drejtues ka krijuar Komitetin e Kontrollit të Cilësisë, përbërja e të cilit është si më poshtë:

1. Esmeralda Balluku	Kryetar
2. Arian Cyrbja	Anëtar
3. Ermir Veipi	Anëtar
4. Elida Miti	Anëtar
5. Gentian Tata	Anëtar

Në ligjin e auditimit 10091 datë 05.03.2009 të ndryshuar me ligjin 47/2016 përcaktohet se, sistemi i dhënies së sigurisë për cilësinë përfshin dy hallka:

- a. Kontrollin e Cilësisë, që organizohet brenda shoqërisë së auditimit;
- b. Kontrollin e Cilësisë, që organizohet nga Bordi i Mbikëqyrjes Publike.

Kontrolli i cilësisë brenda firmës/kabinetit të auditimit duhet të garantohet përmes vendosjes së rregullave të brendshme të rishikimit për qëllime të kontrollit të cilësisë së angazhimeve, të cilat bazohen në SNKC1 dhe në udhëzimet përkatëse të përpunuara nga IEKA.

Procedura e kontrollit të cilësisë përcakton se kontrolli i cilësisë kryhet në bazë të një analize risku:

- të paktën një herë në çdo tre vjet, për audituesit ligjorë dhe shoqëritë e auditimit që auditojnë njësitë ekonomike me interes publik;
- një herë në çdo gjashtë vjet, për audituesit ligjorë dhe shoqëritë e auditimit që auditojnë njësitë e tjera ekonomike;
- një herë në dy vjet, derisa arrihet eksperiencia e kërkuar për audituesit ligjorë, me jo më shumë se pesë vjet përvojë pune në profesion.

Një nga pikat e Marrëveshjes së Bashkëpunimit me Bordin e Mbikëqyrjes Publike që u nënshkrua në 11 shkurt 2021, është edhe delegimi i kontrollit të cilësisë për auditimet e njësive ekonomike që nuk janë me interes publik (JoEIP). Në këtë kuadër IEKA ka përmbushur detyrimin e saj sipas marrëveshjes, duke bërë rishikimin e Draft Rregullores nr. 7 të Kontrollit të Cilësisë datë 02.10.2018 “Për procedurat dhe metodologjinë e kontrollit të cilësisë së auditimit ligjor”, e ndryshuar, dërguar për mendim nga BMP.

Kontrolli i cilësisë për njësitë ekonomike jo me interes publik (Jo EIP) përfshin kontrollin e dosjeve të auditimit, duke bërë një vlerësim të pajtueshmërisë me standardet e auditimit, me kërkesat e etikës dhe të pavarësisë, një vlerësim të cilësisë dhe sasisë së burimeve të shpenzuara, të tarifave të auditimit të ngarkuara dhe një vlerësim të sistemit të brendshëm të kontrollit të cilësisë të shoqërisë audituese (kabinetit në rastin e personit fizik).

Në këtë aspekt IEKA ka marrë masat, duke argumentuar se plotëson kërkesat e kriterëve të ligjit 10091 datë 05.03.2009, të ndryshuar, dhe për realizimin e këtij procesi:

- ka reformuar Komitetin e Kontrollit të Cilësisë,
- ka një paketë të plotë të rregullave të kontrollit të cilësisë të cilat janë hartuar bazuar në eksperiencën e deritanishme dhe me ndihmën e konsulentit të projektit të Bankës Botërore,
- ka kërkuar që të angazhojë me kohë të plotë dy Inspektorë të Kontrollit të Cilësisë që plotësojnë kriteret e Ligjit 10091 datë 05.03.2009 (të ndryshuar).

Krahas reformimit të paketës së rregullave për kontrollin e cilësisë për JoEIP, IEKA po përgatit edhe:

- Një paketë të rregullave për kontrollin e cilësisë së shërbimeve të tjera.
- Organizimin e punës nga komiteti i kontrollit të cilësisë për verifikimin e zbatueshmërisë së standardeve profesionale dhe kërkesave ligjore nga Audituesit Ligjorë.

Materiali me rregulla për kontrollin e cilësisë së shërbimeve të kryera është marrë nga organizata profesionale FCM dhe është përkthyer nga IEKA.

Komiteti i Standardeve Profesionale dhe Etikës

Anëtarët e Komitetit të Standardeve Profesionale dhe Etikës, bazuar në nenin 21, të statutit të IEKAs, u miratuan me vendimin e Këshillit Drejtues nr. 40 datë 06.09.2022.

Përbërja e Komitetit të Standardeve Profesionale:

1. Desara Liko	Kryetar
2. Artan Xhiani	Anëtar
3. Anjeza Maçolli	Anëtar
4. Eglina Pjetërnikaj	Anëtar
5. Ramiz Kamani	Anëtar

Fokusi kryesor i këtij komiteti është trajtimi i çështjeve dhe kërkesave për interpretim lidhur me zbatueshmërinë e standardeve profesionale dhe të kodit të etikës.

Për vitin 2022, është vijuar puna për përkthimin në gjuhën shqipe dhe përditësimin e Standardeve Ndërkombëtare të Auditimit të publikuara nga Bordi i Standardeve Ndërkombëtare të Auditimit dhe Sigurisë (IAASB).

Gjatë muajit Maj ka përfunduar përkthimi i Volumit III i Manualit të IAASB, icili i është shpërndarë anëtarëve të IEKAs nëpërmjet adresës së email si dhe është publikuar në faqen e web. Volumi III është shtesë e Deklaratave të Bordit të Standardeve Ndërkombëtare të Auditimit e Sigurisë, të Standardeve mbi Kontrollin e Cilësisë, Auditimin, Rishikimin, Sigurive të tjera dhe Shërbimeve të Lidhura, si dhe Direktivën jo Detyruese të Praktikave Ndërkombëtare të Auditimit.

Ky volum përfshin dy nga temat që janë në fokus të IAASB:

1. Kuadri i IAASB për Cilësinë e Auditimit: Elementët kryesorë që krijojnë një mjedis për cilësinë e auditimit; dhe
2. Kuadri Ndërkombëtar për Angazhimet e Sigurisë.

Kodi Ndërkombëtar të Etikës për Profesionistët Kontabël, botim i vitit 2018, i përkthyer në gjuhën shqipe është publikuar në faqen e Web si dhe është shpërndarë për anëtarët e IEKAs në adresat e tyre elektronike.

Kodi i ri është rishkruajtur tërësisht në një format të ri dhe ka një përmbajtje të përmirësuar, e cila bën më të lehtë referencimin në shumë çështje relevante dhe në përdorimin dhe zbatimin e tij të përshtatshëm nga profesionistët e auditimit dhe të tjerë të interesuar.

IEKA ka përkthyer dhe ka publikuar në faqen e ëeb-it gjashtë seritë e para të publikimeve “*Njohja me Kodin e IESBA-së*” nga IFAC, të cilat kanë për qëllim të lehtësojnë implementimin e Kodit të Etikës si dhe të informojnë profesionistët kontabël mbi temat më të rëndësishme të Kodit. “*Njohja me Kodin e IESBA-së*” përbëhet nga dymbëdhjetë publikime mujore, të cilat fokusohen në një vështrim të hollësishëm të Kodit të Etikës për Profesionistët Kontabël (përfshirë Standardet Ndërkombëtare të Pavarësisë). Këto publikime nxjerrin në pah në mënyrë praktike aspekte të ndryshme të Kodit të Etikës që kanë të bëjnë me situata reale, duke vendosur një fokus të veçantë në rishikimet më të fundit të Kodit Pjesët e “*Njohja me Kodin e IESBA-së*” të publikuara në faqen e web-it të IEKAs janë:

- Pjesa 1: Pesë Parimet Themelore;
- Pjesa 2: Kuadri Konceptual – Hapi 1, Identifikimi i Kërcënimeve;
- Pjesa 3: Kuadri Konceptual – Hapi 2, Vlerësimi i Kërcënimeve;
- Pjesa 4: Kuadri Konceptual – Hapi 3, Adresimi i Kërcënimeve;
- Pjesa 5: Pavarësia;
- Pjesa 6: Konfliktet e Interesit.

Gjithashtu, është vijuar puna për përkthimin në gjuhën shqipe të Volumit II të Manualit të IAASB. Për vitin 2022, janë përkthyer dhe publikuar materiale të tjera ndihmëse lidhur me standardet profesionale duke u fokusuar në ndryshimet më të fundit të bëra nga IFAC, si dhe zbatimin e kërkesave të SNA-ve në një mjedis të karakterizuar nga pasiguri dhe sfida të shkaktura nga COVID-19. Ndër të tjerave çojmë përkthimin e materialeve si më poshtë:

- *Ngjarjet e Mëvonshme në Mjedisin Aktual - Konsideratat e Auditimit për Ndikimin e COVID – 19;*
- *Ndikimi i COVID - 19 në auditim - Udhëzime për Audituesit (Guida e CA Pakistan);*
- *Nxjerrja në Pah e Aspekteve që Kërkojnë Vëmendje në një Mjedis Auditimi në Zhvillim si Pasojë e Impaktit të COVID-19;*
- *Zbatimi i Kërkesave të disa SNA-ve gjatë Auditimit Ligjor të Pasqyrave Financiare 2019 në Kushtet e Vlerësimit të Rrezikut të shkaktuar nga Covid 19.*

Komiteti i Programeve Alternative dhe Metodologjisë së Auditimit:

Anëtarët e Komitetit i Programeve Alternative dhe Metodologjisë së Auditimit, bazuar në nenin 21, të statutit të IEKAs, u miratuan me vendimin e Këshillit Drejtues nr. 40 datë 27.09.2022 dhe vendim nr. 49 datë 06.09.2022.

Përbërja e Komitetit i Programeve Alternative dhe Metodologjisë së Auditimit:

1. Kamela Hasko	Kryetar
2. Arbër Gjata	Anëtar
3. Alketa Cabej	Anëtar
4. Ares Filto	Anëtar
5. Ervis Kraja	Anëtar

Komiteti i Programeve Alternative dhe Metodologjisë së Auditimit harton dhe kryen mbarëvajtjen e mbikëqyrjen e procesit të përgatitjes së programeve alternative dhe metodologjisë së auditimit.

Komiteti i Investigimit dhe Etikës

Komiteti i Investigimit dhe Disiplinës bazuar në nenin 21, të statutit të IEKAs, u miratuan me vendimin e Këshillit Drejtues nr. 40 datë 06.09.2022. Gjatë vitit 2022, ka kryer konstituimin e tij si dhe ka hartuar Draft-Rregulloren për organizimin dhe funksionimin e tij. Kjo rregullore ka për qëllim zbatimin e kërkesave ligjore për investigimin dhe propozimin e masave disiplinore nga ana e IEKAs, të vendosë rregulla dhe procedura për të garantuar të drejtat e palëve në këtë proces, verifikimin e ankesave të paraqitura pranë Institutit të Ekspertëve Kontabël të Autorizuar nga persona fizik ose subjekte juridike si dhe të gjitha rastet e deleguara për investigim nga Bordi i Mbikëqyrjes Publike etj.

Në këtë rregullore janë të parashikuara dispozitat që rregullojnë propozimin e masave disiplinore ndaj audituesve ligjorë dhe shoqërive të auditimit, dërgimin e propozimeve pranë Këshillit Drejtues.

Ky komitet investigon sjelljet e anëtarëve të IEKA-s që bien në kundërshtim me:

- dispozitat e ligjit “Për Auditimin ligjor, organizimin e profesionit të Audituesit Ligjor dhe Kontabilistit të Miratuar” (i ndryshuar);
- aktet nënligjore të nxjerra në zbatim të tij;
- aktet statutore të organizatës; dhe me
- standardet profesionale dhe kodin e etikës.

Përbërja e Komitetit të Investigimit dhe Disiplinës, për vitin 2022 është si më poshtë:

1. Shpresa Breçani	Kryetar
2. Arian Çyrbja	Anëtar
3. Eldar Kazo	Anëtar
4. Nezir Kananaj	Anëtar
5. Taulant Naço	Anëtar

Ankesat drejtuar Komitetit të Investigimit dhe Disiplinës gjatë këtij viti kanë të bëjnë kryesisht me çështjet si më poshtë:

- Evidentimi i disa shoqërive që mund të kenë kryer aktivitetin e auditimit ligjor ose përdorimin e titujve profesionale pa u regjistruar në Regjistrin Publik të IEKAs;
- Moszbatimi i kërkesave të SNSL 4400 “Angazhimi për kryerjen e procedurave të rëna dakord” gjatë ushtrimit të profesionit nga një AL.
- Investigimi për ankesën e ardhur ndajnjë AL për pajtueshmërinë e ushtrimit të profesionit;
- Moszbatimi i kërkesave të Kodit të Etikës dhe procedurave të auditimit gjatë ushtrimit të profesionit të AL.

Me gjithë përpjekjet e shumë anëtarëve për të respektuar kërkesat e legjislacionit në fuqi, të rregulloreve, të statutit, si dhe kodit të etikës të IEKAs, përsëri në praktikë vazhdojnë të vërehen raste kur këto kërkesa nuk zbatohen plotësisht. Mangësi vërehen në procedurat e marrjes përsipër të angazhimeve/misioneve, në zbatimin e tarifave të ulëta, jo-konkurruese dhe të pamjaftueshme për një auditim cilësor sipas SNA-ve, deklarime të pasakta në IEKA të angazhimeve të kryera dhe në veçanti mosdeklarimi i angazhimeve të ndryshme nga auditimi, siç janë raportet e ekspertëve për prokurorinë, gjykatën, raporte dhe shërbime të tjera, të cilat potencialisht mund të dëmtojnë profesionin e Audituesit Ligjor, nëse nuk respektojnë të njëjtën kërkesë etike sikurse edhe shërbimet e tjera.

Viti 2022 njohu një rritje të mëtijshme të komunikimit të IEKAs me institucionet e pavarura dhe organet e tjera të administratës publike. Ky bashkëpunim i ka shërbyer rritjes dhe fuqizimit të rolit të profesionit, përmirësimit të cilësisë së punës dhe veçanërisht mbrojtjes së anëtarëve dhe të interesit publik. Zhvillimet ekonomike shoqërore të vendit e bëjnë gjithnjë e më të domosdoshme bashkëpunimin, në rradhë të parë midis anëtarëve apo segmenteve të ndryshme të profesionit dhe padyshim edhe me rregullatorët dhe aktorët e tjerë të pavarur e publikë. Thellimi i bashkëpunimit me organizatat e kontabilitetit në vend IKM, SHKFSH, Ministrinë e Financave dhe Ekonomisë, Ministrinë e Integritetit, Kontrollin e Lartë të Shtetit, Bordin e Mbikëqyrjes Publike, Këshillin Kombëtar të Kontabilitetit, Drejtorinë e Përgjithshme të Tatimeve, Drejtorinë e Përgjithshme të Parandalimit të Pastrimit të Parave, Qendrën Kombëtare të Biznesit, me Universitetet (FEUT, UBT, etj), me Dhomat e avokatisë dhe të tregtisë, si edhe me shumë organe të tjera të administratës publike, ka njohur një shkallë mjaft cilësore gjatë gjithë vitit 2022.

Drejtoria e Përgjithshme e Parandalimit të Pastrimit të Parave

Në kuadër të bashkëpunimit institucional, me qëllim zbatimin sa më të mirë nga audituesit ligjorë të ligjit “Për Parandalimin e Pastrimit të Parave”, “Për masat kundër financimit të terrorizmit” dhe udhëzimeve përkatëse në zyrat e DPPP-s u zhvillua një takim i përbashkët midis organeve drejtuese të IEKA dhe DPPP.

Çështjet të cilat u diskutuan në këtë takim ishin:

- I. Qartësimi i kërkesave ligjore - rregullatore për detyrimin për raportim nga Audituesit Ligjorë;
- II. Standardizimi i kërkesave të Audituesve Ligjorë për raportim në DPPP; Bashkëpunimi për krijimin e një dokumenti me kërkesat ligjore për AL.
- III. Raportimi Online i Audituesit ligjor pranë DPPP/AFIU;

Gjatë vitit 2022, Instituti i Ekspertëve Kontabël të Autorizuar vijoi traditën e tij me konsolidimin e mëtejshëm të marrëdhënieve me organizmat profesionale ndërkombëtare ku IEKA është anëtare aktive me të drejta të plota, siç janë:

FCM (*Federata e Ekspertëve Kontabël të Mesdheut*)

FCM është një shoqatë e krijuar në fund të vitit 1999 me iniciativën e drejtuesve të organizatave profesionale të vendeve të Mesdheut. Ajo mbledh së bashku organizatat profesionale të cilat veprojnë në vendet e Mesdheut dhe promovon bashkëpunimin midis organizatave profesionale në rajon, si në sektorin privat ashtu edhe në atë publik, për të ndarë njohuritë dhe për të ofruar ndihmë teknike për anëtarët e saj dhe për t’i ndihmuar ata të arrijnë dhe mbajnë standarde të larta profesionale dhe të dhënies së sigurisë. IEKA është anëtare e FCM nga viti 2006.

Mbledhja e Këshillit të FCM u mbajt në datë 4 Nëntor 2022, në Milano, Itali, në të cilën IEKA ishte pjesëmarrëse. Mbledhja u fokusua në diskutimet mbi strategjinë dhe planet e aktiviteteve të ardhshme të FCM, prezantimi i Web faqes së re të FCM, aprovimi i buxhetit vjetor si dhe zgjerimi i anëtarësisë së FCM. Gjithashtu u diskutua lidhur me organizimin e mbledhjes së ardhshme të Asamblesë së Përgjithshme të FCM e cila do të mbahet në Tiranë më datë **5 Maj 2023**. Ndër të tjerë në këtë mbledhje të Këshillit të FCM morën pjesë përfaqësues të CSOEC & CNCC Francë, ACCA, SCAAK etj.

EFAA (Këshilli i Federatës Evropiane të Kontabilistëve dhe Audituesve për Ndermarrjet e Vogla dhe te Mesme)

Federata Evropiane e Kontabilistëve dhe Auditorëve për ndërmarrjet e vogla dhe të mesme (EFAA për SME-të) është një organizatë ombrellë për kontabilistët dhe organizatat e auditorëve kombëtarë, anëtarët individualë të së cilës ofrojnë shërbime profesionale kryesisht për NVM-të brenda Bashkimit Evropian dhe Evropës në tërësi. Është themeluar në vitin 1994.

EFAA për SME-të ka 15 anëtarë në të gjithë Evropën që përfaqësojnë mbi 380,000 kontabilistë, auditorë dhe këshilltarë tatimorë. EFAA për SME-të është anëtare e shoqatës së artizanatit dhe SME-ve (SMEunited) dhe një anëtar themelues i Grupit Këshillues Evropian të Raportimit Financiar (EFRAG).

NVM-të janë shtylla kurrizore e ekonomisë evropiane dhe praktikat e kontabilitetit, auditimit dhe këshilltarëve tatimorë të vogla dhe të mesme (SMP) janë ofruesi i tyre më i rëndësishëm i shërbimeve të pajtueshmërisë dhe këshillimit. SMP-të i ndihmojnë SME-të dhe sipërmarrësit të prodhojnë informacion financiar me cilësi të lartë për t'i ndihmuar ata të menaxhojnë më mirë biznesin e tyre dhe të fitojnë besimin dhe besimin e palëve të interesuara. Për më tepër, ato ndihmojnë SME-të të kenë akses në financa dhe u ofrojnë atyre këshilla biznesi që u mundësojnë atyre të rriten në mënyrë të qëndrueshme. Në vitet e ardhshme, ndërsa BE-ja zbaton strategjinë e saj të re industriale për të udhëhequr tranzicionet binjake drejt neutralitetit të klimës dhe udhëheqjes dixhitale, SMP-të do të luajnë një rol kyç për të ndihmuar SME-të të qëndrojnë në ballë të këtij tranzicioni.

EFAA, zëri i SMP-ve në Evropë, përpaket të flasë hapur për të ndikuar rregullatorët, politikëbërësit, vendosësit e standardeve dhe aktorët e tjerë kryesorë në BE, dhe kur është e nevojshme globalisht. Qëllimi përfundimtar është të promovohet roli i SMP-ve si dhe të sigurohet që rregulloret dhe standardet të jenë proporcionale dhe të shkallëzueshme dhe se ka një fushë loje të barabartë në treg për shërbimet profesionale.

Në kuadër të takimeve dhe organizimeve të kësaj organizate, më datë 02 Dhjetor 2022, në Bruksel u zhvillua mbledhja e Këshillit të Federatës Evropiane të Kontabilistëve dhe Audituesve për Ndermarrjet e Vogla dhe te Mesme (EFAA). Gjatë konferencës së mbajtur, u trajtua tema: “Raportimi i Qëndrueshmërisë, Sfidat dhe Roli i Firmave të Vogla dhe të Mesme të Kontabilitetit”. Gjatë këtij aktiviteti u prezantuan tre panele, ku mbajtën fjalën si të ftuar përfaqësues të Komisionit të Bashkimit Evropian, këshilltar dhe konsulentë të organizatave profesionale, anëtare të EFPA-s dhe jo vetëm.

Temat e trajtura ne panelet e diskutimi ishin:

– zhvillimi i standardeve evropiane të raportimit të qëndrueshmërisë (ESRS) nga EFRAG;

-roli i firmave të vogla dhe të mesme të kontabilitetit në tranzicionin e qëndrueshëm të ndërmarrjeve të vogla dhe të mesme të Europës;

-ndërtimin e kapaciteteve të firmave të vogla dhe të mesme të kontabilitetit për të përgatitur raporte të qëndrueshmërisë për ndërmarrjet e vogla dhe të mesme.

Ndër të tjera, përfaqësuesit e organizatave Profesionale të Auditimit dhe Kontabilitetit, anëtarë të EFAA-s, diskutuan dhe ndanë pikpamjet dhe sfidat e tyre me përfaqësuesit e Komisionit të Bashkimit Europian.

Gjithashtu, Instituti i Ekspertëve Kontabël të Autorizuar ka marrë pjesë në aktivitete të ndryshme brenda dhe jashtë vendit, duke u përfaqësuar në çështje me rëndësi të veçantë në mbarëvajtjen e veprimtarisë së tij. Këtu përmendim:

1. Ftesë nga SCAAK (Shoqata e Kontabilistëve të Certifikuar dhe Auditorëve të Kosovës) në Asamblenë e Përgjithshme si dhe ceremoninë e 20-vjetorit të organizuar prej tyre;
2. Ftesë nga Ministria për Evropën dhe Punët e Jashtme lidhur me “Takimin e 13-të e Nen komitetit Tregu i Brendshëm dhe Konkurrenca”, e zhvilluar më datë 5 Maj 2022 në Bruksel në të cilin morën pjesë Kryetari i Këshillit Drejtues dhe Drejtori Ekzekutiv;
3. Ftesë nga FCM (Fédération des Experts Comptables Méditerranéens) për pjesëmarrje në Asamblenë e Përgjithshme të Anëtarëve të FCM të mbajtur më 13 Maj 2022 në Hammamet Tunisi, nuk u mor pjesë për arsye të mos aprovimit në kohë të vizave për pjesëmarrësit;
4. Ftesë nga EFFA (European Federation of Accountants and Auditors for SMEs AISBL) për pjesëmarrje në Mbledhjen e Përgjithshme Vjetore të Anëtarëve të EFFA si dhe në Konferencën Ndërkombëtare “Practice Transformation: SMPs Embracing Change”, në 2-3 Qershor 2022 në Alicante. Si anëtar me të drejta të plota, përfaqësuesit e IEKAs, morën pjesë online gjithashtu morën pjesë edhe në votim për zgjedhjet e mbajtura prej tyre;
5. Takimi i zhvilluar mes Organeve Drejtues të Institutit të Ekspertëve Kontabël të Autorizuar, Institutit të Kontabilistëve të Miratuar etj., me përfaqësues të Bankës Botërore më datë 27 Qershor 2022 në kuadër të projektit "SQAR and REPARIS" ku u diskutua lidhur me implementimin e këtij projekti si dhe amendimin e ligjit Nr. 10091, datë 05.03.2009 “Për auditimin ligjor, organizimin e profesionit të audituesit dhe të kontabilistit të miratuar”, i ndryshuar;
6. Ftesë nga Banka Botërore për pjesëmarrje në një takim të organizuar prej tyre me qëllim diskutimin mbi projektin ku përfshihet edhe Instituti i Ekspertëve Kontabël të Autorizuar;
7. U zhvillua takimi mes Institutit të Ekspertëve Kontabël të Autorizuar me përfaqësues Kryetarin e Këshillit Drejtues, Drejtor Ekzekutiv dhe Institutit të Kontabilistëve të Miratuar me përfaqësues Kryetar z. Sotiraq Dhamo, Drejtor Ekzekutiv z. Dashamir Begaj. Në këtë takim u diskutua mbi çështjet që prekin dy organizatat për të cilat është e nevojshme të përgatiten propozimet në funksion të mbarëvajtjes së proceseve që prekin interesat e anëtarësisë. Përkatësisht u diskutua për projektin e Bankës Botërore mbi termat e referencës, ndryshimet ligjore mbi ligjin Nr. 10091, datë 05.03.2009 “Për auditimin ligjor, organizimin e profesionit të audituesit dhe të kontabilistit të miratuar”, i ndryshuar dhe gjithashtu mbi

ndryshimet që prektin grupet e interesit të anëtarësive tona lidhur me ligjin “Për tatimin mbi të ardhurat”;

8. Takim i zhvilluar mes Institutit të Ekspertëve Kontabël të Autorizuar dhe Institutit të Kontabilistëve të Miratuar me përfaqësues të Dhomës Kombëtare të Avokatisë ku u diskutua “Mbi projektligjin për tatimin mbi të ardhurat”, ndikimi që këto ndryshim prekin intereset e anëtarësisë dhe angazhimin e palëve të interesit mbi shprehjen e opinionit mbi këtë projektligj;
9. Takim i zhvilluar mes përfaqësuesve të IEKAs dhe atyre të SCAAK ku u diskutua mbi funksionimin dhe mbarëvajtjen e institucioneve respektive dhe shkëmbimi i eksperiencave në funksion të ecursisë së profesionit të Audituesit Ligjor duke ofruar standardet më të larta që ky profesion mund të ofrojë. Gjithashtu, u diskutua mbi forcimin e urave të komunikimit me qëllim mundësimin e projekteve të përbashkëta.

Faleminderit

Berti Pashko

Kryetar i Këshillit Drejtues